

VERGİDE GÜNDEM

M. FATİH KÖPRÜ fatih.kopru@tr.ey.com
www.vergidegundem.com

Vergide yeni düzenlemeler Meclis'te

KİRAYA VERİLEN BİR KONUTTAN 2012 YILINDA ELDE EDİLEN KİRANIN 3 BİN LİRASI GELİR VERGİSİNDEN İSTİSNADIR. BUNA GÖRE 2012 YILINDA 3 BİN LİRADAN AZ BİR KİRA GELİRİ ELDE EDİLMESİ DURUMUNDA BU GELİR BEYAN EDİLMEMEYECİTİR.

Geçen haftalarda bu köşede Başbakanlık tarafından açıklanan yeni teşvik paketine değinmiştik. Özellikle ülkemizin doğu ve güneydoğusundaki illerde yapılan yatırımlar ile stratejik olarak değerlendirilen yatırımlara çeşitli teşvik ve desteklerin sağlanacağı açıklanmıştı.

Bunun ardından 26 Nisan'da Meclis Başkanlığına bir yasa tasarısı sunuldu. Bu tasarıda, gelir ve kurumlar vergisi başta olmak üzere, KDV, ÖTV, damga vergisi ve harçlar ile Vergi Usul Kanunu gibi vergi yasalarında yapılması planlanan değişikliklerin yanı sıra, yukarıda belirttiğimiz teşvik paketi kapsamındaki yasal düzenlemeler de yer alıyor.

Söz konusu düzenlemelerin tamamına bu köşede yer verilmesi mümkün olmadığından, çok teknik konulara girmek yerine, daha fazla kişiyi ilgilendirdiğini düşündüğümüz vergisel değişiklikler hakkında açıklamalar yapacağız.

FAİZ GİDERLERİ İNDİRİMİ

Eskiler "finansman gider kısıtlaması" ifadesini hatırlayacaktır. Enflasyon düzeltmesi öncesinde, yeniden değerlendirilen veya stoklarını son giren ilk çıkar yöntemiyle değerleyenler, borçlarına ilişkin finansman masraflarının bir kısmını gider yazamıyorlardı.

Yeni tasarı ile buna benzer bir uygu-

lama getiriliyor. Buna göre yatırım maliyetine eklenenler hariç olmak üzere, faiz, komisyon, vade farkı, kar payı ve kur farkı gibi finansman masraflarının bir kısmı kazançtan indirilemeyecek. Gider kabul edilmeyecek olan tutar, toplam finansman masraflarının yüzde 10'unu geçmemek üzere Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecek orana göre hesaplanacak. Bu düzenleme hem ticari kazanç sahibi gelir vergisi mükelleflerini, hem de kurumlar vergisi mükelleflerini ilgilendiriyor.

Tasarının gerekçesinde bu düzenlemenin, firmaların finansman ihtiyaçlarını borçlanma yerine öz kaynakları ile finanse etmelerini teşvik etmek amacıyla getirildiği belirtiliyor. Ancak ticari hayatta her zaman böyle bir tercih hakkı olmayabiliyor. Birçok işletme zaten öz kaynağı yeterli olmadığı için yabancı kaynak kullanmak zorunda kalıyor. Bu düzenleme, öz kaynak kullanımını teşvik etmek yerine, yabancı kaynağa ihtiyacı olan firmaların cezalandırılması sonucunu doğuracaktır. Hükümün konulmasındaki amacın gerçekte, öz kaynak kullanımının teşvik edilmesi değil, yatırım indirimi konusundaki yasal düzenlemelerin Anayasa Mahkemesi tarafından iki kez iptal edilmesi nedeniyle oluşan vergi gelir kaybının telafi edilmesi olduğu anlaşılacaktır.

Önceki uygulamalardan hareketle, tasarının aynen yasallaşması durumunda bir çok soru işaretinin de ortaya çıkacağı unutulmamalıdır. Örneğin finansman giderlerinin yanında finansman gelirleri de bulunan kurumlarda uygulama nasıl olacak? Finansman gelirleri, finansman giderlerinden mahsup edilebilecek mi? Önceki uygulamada faaliyet konuları gereği banka, sigorta şirketi ve finans kurumları finansman gider kısıtlaması kapsamı dışında tutulmuşken, bu düzenlemede böyle bir ayrıma yer verilmediği görülüyor. Bu durumda ana faaliyet konusu para alıp satmak olan banka ve finans kurumları açısından katlanılmaz bir maliyetin ortaya çıkacağı açıktır.

KİRA GELİRLERİ

Kiraya verilen bir konuttan 2012 yılında elde edilen kiranın 3 bin lirası gelir vergisinden istisnadır. Buna göre 2012 yılında 3 bin liradan az bir kira geliri elde edilmesi durumunda bu gelir beyan edilmeyecektir. Bu tutarı aşan bir kira alınması durumunda ise sadece aşan kısmın beyan edilmesi gerekiyor.

Bu uygulamadan ticari veya zirai faaliyet dolayısıyla beyanname vermek zorunda olanlar ile serbest meslek erbabı yararlanamıyordu. Tasarı ile istisnadan yararlanamayacak olanların kapsamı genişletiliyor. Buna göre beyana tabi olup olmadığına bakılmaksızın gelir vergisi tarifisinin 3. dilimindeki ücret gelirleri için yer alan tutarın üzerinde; ücret, faiz veya temettü, kira ya da diğer kazanç ve irat elde edenler de bu istisnadan yararlanamayacaklar. 2012 yılı için bu sınır 88 bin lira ancak 2013 yılı için henüz belli değil.

Tasarı aynen yasalarsa bu hüküm 2013 yılında elde edilecek olan kira gelirlerine uygulanacak. Buna göre 2013 yılında, örneğin söz konusu tutardan fazla ücret geliri elde eden bir kişi, konuttan elde ettiği kira gelirinin beyanı sırasında istisnadan yararlanamayacaktır. Aldığı konut kira tutarı ne olursa olsun, giderler düşüldükten sonra kalan tutarın tamamını beyan edip, gelir vergisini ödemek zorunda kalacaktır.

BASİT USULE DÖNÜŞ

Mevcut uygulamada, basit usule tabi olmanın şartlarını kaybedenler ile herhangi bir şekilde gerçek usulde vergilendirilmiş olanlar, bir daha basit usule dönemiyorlar. Hatta bu kişilerin aynı türden iş yapan eş ve çocukları da bu faaliyetleri nedeniyle basit usulden yararlanamıyorlar.

Tasarı aynen yasalarsa, iş hacminin daralması nedeniyle basit usule tabi olma şartlarını tekrar kazanan esnaf ve sanatkarlara, basit usule dönme imkanı tanınacak. Basit usule tabi olmanın genel şartlarını taşıyanlardan, arka arkaya iki hesap döneminin iş hacmi basit usule tabi olmanın özel koşullarında yer alan hadlerden düşük olanlar, talep etmeleri halinde basit usule dönebilecekler. Ancak basit usulde vergileme, bu şartların gerçekleşmesini takip eden hesap döneminden itibaren başlayabilecek.

Diğer taftan gerçek usulde vergilendirilirken işini terk eden mükellefler, terk tarihini takip eden yılın başından itibaren iki yıl geçmedikçe basit usule dönemecekler. Aynı süre basit usulün şartlarını kaybedenlerden gerçek usulde vergilendirilmeye başlamadan önce işini terk eden mükellefler için de geçerli. İşin eş ve çocuklara devri de aynı kapsamda değerlendiriliyor.

DEVLET DE FAİZ ÖDEYECEK

Mevzuatta fazla veya yersiz olarak tahsil edilen veya vergi kanunları uyarınca iadesi gereken vergilerin, üç ay içinde iade edilmemesi halinde, üç aylık sürenin sonundan itibaren tecil faizi oranının

da hesaplanan faiz ödeneceğine ilişkin düzenleme vardı. Bu süre, mükellef tarafından ilgili bilgi ve belgelerin tamamlanacağı tarihten itibaren başlıyordu. Söz konusu hüküm geçtiğimiz yıl Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildi ve yeni bir yasal düzenleme için bir yıllık süre verildi. Tasarıda fazla ve yersiz olarak tahsil edilen vergiler ile vergi kanunları uyarınca iadesi gereken vergiler için iki ayrı düzenleme yer alıyor. Buna göre fazla veya yersiz olarak tahsil edilen vergilerin iadesinde faiz, tahsil tarihinden itibaren hesaplanıp ödenecek. Verginin fazla veya yersiz tahsil edilmesinin mükellefin beyanından kaynaklanması (örneğin hatalı beyanname verilmesi) durumunda ise faiz, mükellefin hatanın düzeltilmesi için başvurduğu tarihten itibaren hesaplanacak. Faizin oranı tecil faiz oranı ile aynı. Bugün itibarıyla yıllık yüzde 12 olarak uygulanıyor.

Vergi kanunları uyarınca iadesi gereken vergilere ilişkin faiz ödemelerinde

ise eski uygulamanın devamı yönünde, tasarıda ayrı bir düzenlemenin yer aldığını görüyoruz.

CAMI VE YEŞİLAY BAĞIŞLARI

Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri tarafından genel ve özel bütçeli kamu idarelerine, il özel idarelerine, belediyelere ve köylere bağışlanan ibadethanelerin inşası dolayısıyla yapılan harcamalar kazançtan indirilebilecek. Bu ibadethanelerin imar planında dini tesis alanı olarak ayrılan yerlere yapılması gerekiyor. İbadethanelerin inşası için bu kuruluşlara yapılan her türlü bağış ve yardımlar ile mevcut ibadethanelerin faaliyetlerini devam ettirebilmeleri için yapılan aynı ve nakdi bağışların da kazançtan indirilebil-

mesi mümkün.

Ancak bağışın makbuz karşılığı yapılması, karşılıksız olması ve beyanname de ayrıca gösterilmiş olması gerekiyor. Ayrıca bu bağışlar sadece ilgili olduğu yılın kazancından indirilebiliyor.

Tasarı ile ayrıca, iktisadi işletmeleri hariç olmak üzere, Türkiye Yeşilay Cemiyetine makbuz karşılığı yapılan nakdi bağışların da tamamının kazançtan indirimi mümkün hale getiriliyor.

CEP TELEFONLARINA VERGİ

Tasarıda ticari mahiyette olmaksızın, yolcuların kendi kullandıkları için yurtdışından getirdikleri cep telefonlarından harç (kullanım izin harcı) alınacağına ilişkin bir düzenleme bulunuyor. Harcın tutarı 100 TL olarak belirlenmiş. Söz konusu harcın elektronik kimlik bilgisinin kayıt altına alınması işleminden önce ödemesi gerekiyor. Bu harç ödenmeden kayıt işlemi yapılmayacak. Tasarıdaki konular bunlarla sınırlı değil. Diğer vergilerle ilgili de birçok düzenlemenin yanında, açıklanan teşvik paketinin hayata geçirilmesi ile ilgili bazı düzenlemeler de bu tasarıda içinde yer alıyor.

Başta sadece teşvik paketi kapsamındaki yasal düzenlemeleri içereceği beklenirken, özellikle finansman giderlerinin bir kısmının kazançtan indirimine sınırlama getiren hüküm, cep telefonlarından alınacak harç ve konut kira gelirlerine ilişkin istisna uygulamasında yapılan değişiklikler, tasarıda aynı zamanda vergi gelirlerinin artırılması amacıyla yönelik olarak da hazırlanmış olduğunu göstermektedir. Bu düzenlemelerden özellikle finansman masraflarının bir kısmının kazançtan indirimine sınırlama getiren hükümün, teşvik düzenlemeleri ve mükellefler açısından olumlu olarak değerlendirilebilecek olan düzenlemeleri gölgede bırakacağını düşünüyoruz.

Diğer taraftan yukarıda verilen bilgilerin yasa tasarısı dikkate alınarak hazırlandığı ve ilgili komisyonda ya da genel kurulda yapılacak olan görüşmelerde değişikliklere uğrayabileceğini hatırlatmakta fayda görmekteyiz.